

Србија још увек нема Закон о личном банкротству, којим би се омогућило да и презадужени грађани имају могућност достојанственог преживљавања и којим би с, кажу економисти, увела бар делимична контрола извршитеља у спровођењу принудне наплате. Тај Закон најављује се већ годинама. Стручњаци наводе да је и у теорији - проглашавање личног банкротства - опција која вуче последице за грађане који су дужни.

Принудно исељење пензионисаног пуковника Гојка Лаловића и чланова његове породице потресло је јавност у Србији. Ова породица остала је на улици, зато што нису имали новца да плате дуг за стан.

Бол са којим су се суочили Лаловићи, стигао је и до ушију најважнијих људи у држави. Председника и премијерке. Спремни су, кажу, да пуковника Лаловића Александар Вучић прими на разговор, а да држава породици пронађе алтернативни смештај.

„И да видимо како да им пронађемо смештај и како да им обезбедимо нормалан живот. У Америци су овакви случајеви – десетине хиљада свакога дана, и то је нормално, имате и лично банкротство, имате проблеме са дуговима, неиспуњеним обавезама – крај. Али овај случај показује нешто добро о нама – колико смо остали људи и колико се и даље не навикавамо на одређене системе и ствари на које је нормално да будемо свикнути“, казао је председник Вучић.

А колико је породица у Србији које страхују да би извршитељи могли да покуцају и на њихова врата? Нема тачних података о томе колико је људи презадужено, у озбиљним финансијским проблемима, поготово у години у којој су многи због епидемије коронавируса остали без посла.

Када се суоче са празним новчаницима и минусом на рачуну – да ли би грађани, попут предузећа, могли да прогласе лични банкрот? Већ годинама се најављује да је Србија на корак до Закона који би то уредио.

Дејан Гавриловић из удружења „Ефектива“, међутим, оцењује да Србија није спремна за то.

„Зато што не постоји систем који би то подржао. Овде идеју Закона о личном банкротству гурају повериоци, а повериоци то раде зато што желе да помогну себи. Повериоци су углавном та крупна предузећа – банке, комунална предузећа, мобилни и кабловски оператори... Ја сам као представник Удружења потрошача ја сам указао на те неке аномалије које постоје, а једна од њих је утврђивање реалног дуга“, подсећа он.

Гавриловић каже да у том Закону – према најавама – не би био дефинисан реалан дуг особе која је у личном банкротству, што је, додаје, лоше за дужника.

За грађане би се законом увео и „стечајни управник“ који би располагао имовином и тражио начин да се од ње намире повериоци, објашњава Зоран Грубишић из Београдске банкарске академије.

„Идеја основна је да у том тренутку престаје да тече кредитна обавеза, замрзава се и све се завршава са вашим – назовимо – ‘тутором’. Као да сте малолетни – тинејџер, треба да добијете одобрење за сваку трансакцију – одреди вам се минимални ниво потрошње испод ког не можете да паднете, а за све остале инвестиције или било коју другу куповину – ви морате да добијете одобрење“, каже Грубишић.

Ипак, стручњаци кажу да је и у теорији – проглашење „личног банкротства“ одлука која вуче последице и да о томе не треба мислити ако било која друга опција постоји, јер остаје дуги низ година у кредитној историји дужника.

У свету – то је већ пракса. Баш како и сам председник Србије каже: у Америци је лично банкротство честа појава. И суседна Хрватска донела је Закон.

Животни стандард, кредити и дугови – колико би била дуга листа оних који би у Србији већ данас могли да пријаве банкрот?

(H1)